

PRIM MINISTRU

545
16.04.2019

romania2019.eu
Președinția României la Consiliul Uniunii Europene

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
167/24.4.2019

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind completarea Legii nr. 119/1996 privind actele de stare civilă, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 339/18.05.2012, inițiată de domnul deputat PMP Petru Movilă (Bp. 703/2018).*

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare completarea *Legii nr. 119/1996 privind actele de stare civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, în sensul reglementării în mod expres a posibilității ca orice persoană ce justifică un interes legitim și, implicit o situație juridică, pe baza unor acte prezentate, să aibă posibilitatea de a obține, la cerere, eliberarea oricărui act de stare civilă, respectiv certificat de naștere, certificat de căsătorie, certificat de deces.

De asemenea, se propune crearea posibilității ca, în cazul copilului născut în timpul căsătoriei, al cărui tată biologic este altul decât soțul mamei, acesta să poată fi înregistrat direct pe numele tatălui biologic, fără parcurgerea unei proceduri judiciare, pe baza declarației notariale a ambilor bărbați.

II. Observații

1. Referitor la pct. I din inițiativa legislativă, apreciem că soluția prezentată de inițiatori vine în contradicție cu regulile stabilite la art. 10 alin (1) din *Legea nr. 119/1996*, coroborate cu dispozițiile art. 1 și art. 2 alin. (1) din același act normativ.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 1 și art. 2 alin. (1) din *Legea nr. 119/1996*, „*actele de stare civilă sunt înscrișuri autentice prin care se dovedește nașterea, căsătoria sau decesul unei persoane (...)*”, respectiv „*Actele de naștere, de căsătorie și de deces se întocmesc în registre de stare civilă, în două exemplare, ambele originale (...)*”.

De asemenea, la art. 10 alin. (1) din *Legea nr. 119/1996*, legiuitorul a stabilit că, pe baza actelor de stare civilă se eliberează certificate de naștere, de căsătorie ori de deces titularilor sau reprezentanților legali ai acestora, iar certificatele de deces, membrilor familiei sau altor persoane îndreptățite. Totodată, certificatele de stare civilă se pot elibera și altor persoane împuternicite prin procură specială.

Totodată, având în vedere dispozițiile de mai sus, apreciem că soluția propusă la pct. I al articolului unic nu se justifică, întrucât, pe de o parte, certificatele de naștere și de căsătorie se eliberează pe baza actelor de stare civilă, la cererea titularilor sau a reprezentanților legali ai acestora, singurele persoane care, de altfel, pot justifica un interes pentru eliberarea acestor documente, iar pe de altă parte, în ceea ce privește eliberarea certificatelor de deces, acestea se pot elibera membrilor familiei sau altor persoane îndreptățite.

În plus, față de susținerile inițiatorilor cuprinse în *Expunerea de motive*, învederăm că, potrivit prevederilor art. 24 alin. (3) din *Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare*: „*dreptul de proprietate și celelalte drepturi reale asupra unui imobil se vor înscrie în cartea funciară pe baza înscrișului autentic notarial sau a certificatului de moștenitor, încheiate de un notar public în funcție în România.(...)*”.

Așadar, având în vedere că intabularea dreptului de proprietate la momentul la care vânzătorul a decedat se poate face pe baza certificatului de moștenitor, apreciem că soluția propusă la pct. I nu se justifică, iar completarea art. 10 nu este necesară.

2. În ceea ce privește pct. II din inițiativa legislativă, precizăm faptul că, în vederea valorificării drepturilor și intereselor persoanelor fizice în fața autorităților publice, art. 69 alin. (1) din *Legea nr. 119/1996* stabilește instituțiile la cererea cărora se pot elibera extrase pentru uz oficial, precum și copii ale înscrisurilor care au stat la baza întocmirii actelor de stare civilă.

De asemenea, precizăm și faptul că textul propus de inițiatori nu respectă cerințele stabilite la art. 13 lit. a) și b) din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, potrivit cărora actul normativ trebuie să se integreze organic în sistemul legislației, scop în care proiectul de act normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel, cu care se află în conexiune, respectiv proiectul de act normativ, întocmit pe baza unui act de nivel superior, nu poate depăși limitele competenței instituite prin acel act și nici nu poate contraveni principiilor și dispozițiilor acestuia.

În acest context, învederăm că stabilirea filiației față de tată diferă în cazul copilului din căsătorie față de cazul copilului din afara căsătoriei. Dacă pentru copilul născut din afara căsătoriei se poate stabili prin recunoaștere¹ sau prin hotărâre judecătorească², paternitatea din căsătorie se stabilește prin aplicarea prezumției de paternitate, respectiv copilul născut sau conceput în timpul căsătoriei are ca tată pe soțul mamei. Instituirea prezumției de paternitate are în vedere interesul exclusiv al copilului și are rațiunea în ideea de protecție a ordinii publice și a bunelor moravuri.

Răsturnarea prezumției de paternitate poate fi făcută potrivit art. 429 din *Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată*, pe cale de acțiune³, titulari ai dreptului la acțiune fiind soțul mamei, mama, tatăl biologic, precum și copilul.

¹ potrivit prevederilor art. 416 alin. (1) Cod Civil, recunoașterea poate fi făcută prin declarație la serviciul comunitar local de evidență a persoanelor, prin înscris autentic sau prin testament

² Potrivit prevederilor art. 424 Cod civil, dacă tatăl din afara căsătoriei nu îl recunoaște pe copil, paternitatea acestuia se poate stabili prin hotărâre judecătorească

³ Potrivit art. 414 alin. (2) din Codul civil, paternitatea prezumată a copilului conceput sau născut în timpul căsătoriei poate fi tăgăduită dacă este cu neputință ca soțul mamei să fie tatăl copilului

Așadar, prezumția legală de paternitate, întemeindu-se pe un interes general, respectiv apărarea intereselor copiilor și ale familiei, nu poate fi răsturnată decât pe calea unei acțiuni în justiție și numai pe baza probelor administrate, statutul civil al persoanei neputând forma obiectul tranzacției între părțile în litigiu⁴, iar tăgăda paternității copilului născut sau conceput în timpul căsătoriei nu se poate efectua printr-o procedură administrativă. De altfel, și în doctrină⁵ s-a arătat că soțul mamei nu ar putea înlătura prezumția de paternitate printr-un act extrajudiciar, de negare ori refuz al paternității, iar tăgăduirea acestuia nu poate fi decât rezultatul unei hotărâri judecătorești.

Mai mult, în *Decizia nr. 233/2016*⁶, Curtea Constituțională a reținut că, din dispozițiile constituționale ale art. 48 alin. (3), potrivit cărora „*copiii din afara căsătoriei sunt egali în fața legii cu cei din căsătorie*”, rezultă, fără putere de tăgadă, că un copil din căsătorie este cel conceput sau născut în timpul căsătoriei. Legiuitorul nu are nicio marjă de apreciere în privința acestor exigențe constituționale, prezumția de paternitate fiind o măsură indisolubilă și intrinsecă legată de familie și de protecția pe care legea o acordă acesteia.

Astfel, se asigură un climat de ordine și securitate juridică în privința filiației copilului rezultat din căsătorie și o măsură de protejare a ordinii publice și a bunelor moravuri.

Prin urmare, stabilirea paternității copilului din căsătorie, prin aplicarea prezumției de paternitate, reglementată de art. 414 Cod civil, reprezintă o măsură legislativă menită să asigure compatibilitatea legislației primare privind raporturile de familie, cu principiile statuate la nivel constituțional în această materie. În acest context, mai arătăm că, potrivit art. 3 alin. (1) din *Convenția cu privire la drepturile copilului*⁷, „*în toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala.*”

⁴ Tribunalul Suprem, s.civ., dec. nr. 1501 din 31 decembrie 1968, în C.D. 1968, p. 62, apud M. Avram, *Drept civil, Familia*, Editura Hamangiu 2013, p. 378

⁵ M. Avram, op. cit., p. 378

⁶ *referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 408 alin. (3) și art. 414 alin. (1) din Codul civil*

⁷ Ratificată de România prin *Legea nr. 18/1990 pentru ratificarea Convenției cu privire la drepturile copilului, republicată*

De asemenea, precizăm că o măsură legislativă în sensul celei propuse prin inițiativa legislativă parlamentară ar genera o perpetuă instabilitate în ceea ce privește statutul civil al copilului, de natură să pericliteze interesul superior al acestuia, valoare ce trebuie avută permanent în vedere.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Viorica DĂNCILĂ

PRIM-MINISTRU

Domnului senator Călin Anton Constantin POPESCU TĂRICEANU
Președintele Senatului